

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL SAUGAUS EISMO AUTOMOBILIŲ KELIAIS ĮSTATYMO NR. VIII-2043 23 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-3778 (TAP-20-1077) (TAIS NR. 20-8763)**

2020-06-17 Nr. NV-1695

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: Pateikti Seimui išvadą dėl Seimo Peticijų komisijos (Seimo nario P. Čimbaro) parengto Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-3778.

3. Dabartinė situacija:

- Seimo Peticijų komisija 2019 m. birželio 26 d. priėmė sprendimą tenkinti pareiškėjo Ernesto Jasaičio peticijoje „Dėl leidimo B kategoriją turintiems vairuotojams leisti vairuoti A1 kategorijos motociklą (iki 125 cm³) nelaikius papildomų vairavimo kursų“ pateiktą pasiūlymą. Seimas 2019 m. liepos 9 d. pritarė Komisijos išvadai ir priėmė Seimo protokolinį nutarimą tenkinti pasiūlymą.
- 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų numatyta, kad „vairavimui savo teritorijoje valstybės narės gali taikyti tokius atitikmenis: vairuoti A1 kategorijos motociklus turint B kategorijos išduotą pažymėjimą“. Ši Direktyvos nuostata numato galimybę, bet neįpareigoja Europos Sąjungos valstybių narių taikyti nurodytą tvarką. Perkeliant Direktyvos nuostatas į nacionalinę teisę, buvo nuspręsta netaikyti Direktyvos numatytos galimybės, t. y. nuspręsta neleisti vairuoti A1 kategorijos motociklus ir triračius turint B kategoriją.
- Šiuo metu Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme nustatyta, kad asmenys, turintys vairuotojo pažymėjimu patvirtintą teisę vairuoti nuo A1 iki T kategorijos transporto priemonės (pvz. lengvuosius automobilius) taip pat įgyja teisę vairuoti AM kategorijos transporto priemonės, t. y. mopedus.
- **Seimo nario P. Čimbaro teikiamo Įstatymo projekto esmė - suteikti teisę B kategorijos (ir kitų Įstatyme nurodytų kategorijų) vairuotojo pažymėjimą turintiems vairuotojams vairuoti ir A1 kategorijos motociklą (asmenims nuo 24 metų, turintiems dvejų metų bent vienos iš Įstatyme nurodytų kategorijų transporto priemonės vairavimo stažą).**

4. Projekto esmė: Nepritarti Įstatymo projektui dėl šių priežasčių:

- **Siūlymas suteikti teisę B kategorijos vairuotojo pažymėjimą turintiems vairuotojams vairuoti ir A1 kategorijos motociklą (variklio darbinis tūris ne didesnis kaip 125 cm³), tai yra specifinių teorijos žinių ir praktinio vairavimo įgūdžių ir gebėjimų reikalaujančią transporto priemonę, kuri daugeliu atvejų yra galingesnė, greitesnė ir sunkesnė už mopedą, tuo pačiu ir pavojingesnė, nepriimtinas eismo saugos požūriu, neatitinka Vyriausybės programos 331.6 papunkčio nuostatos dėl deramo dėmesio skyrimo eismo saugumui užtikrinti ir gali turėti neigiamą įtaką eismo saugai.**
- **motociklai yra laikytini viena iš pavojingiausių transporto rūšių, o jų vairuotojai, kaip ir mopedų vairuotojai ar dviratininkai, yra priskiriami pažeidžiamiausių eismo dalyvių grupei. 2011 m. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl 2011–2020 m. Europos kelių eismo saugos buvo pažymėta, kad tikimybė žūti eismo įvykyje motociklininkui 18 kartų didesnė nei lengvojo automobilio vairuotojui. Todėl bet koks teisės vairuoti motociklus įgijimo palengvinimas dar**

labiau didins reikalingų įgūdžių neturinčių motociklų vairuotojų skaičių, dėl to gali kilti grėsmė eismo saugumui.

- Motociklai išlieka pavojingesnė transporto priemonė nei mopedai, tad **šių transporto priemonių vairuotojų parengimui saugiai jas vadyti reikia skirti daugiau dėmesio**. Dviračių motorinių transporto priemonių, įskaitant motociklus, mažesnė kaina ir eksploatacinės išlaidos, palyginti su automobiliais, taip pat siūlomas teisės vairuoti motociklus įgijimo palengvinimas gali padidinti šių transporto priemonių populiarumą, ypač tarp jaunų žmonių, ir turėti neigiamą poveikį eismo saugumo užtikrinimui šioje vairuotojų amžiaus grupėje.
- **Dalis Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytų teiginių dėl laukiamų neva teigiamų rezultatų, priėmus siūlomą pakeitimą, iš esmės negali būti priimtini.** Aiškinamajame rašte **nurodoma, kad būtų sumažinta perteklinė biurokratija ir administracinė našta piliečiams, nes nebereikėtų papildomai lankyti kursų ir laikyti vairavimo egzaminų, norint gauti teisę vairuoti A1 kategorijos motociklą, dėl to asmenys sutaupytų laiko ir pinigų, taip pat eismo įvykių skaičius, jei ir būtų, tai nedidelis ir tik pirminiu laikotarpiu, kol kiti eismo dalyviai prisitaikytų prie šiek tiek padidėjusio motociklų skaičiaus eisme. Pagal Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 4 straipsnyje įtvirtintus eismo saugumo užtikrinimo principus, be kita ko, valstybės pareiga – sudaryti saugias ir vienodas visiems eismo dalyviams dalyvavimo eisme sąlygas, taip pat eismo dalyvių sveikatos ir gyvybės užtikrinimas svarbiau negu ūkinės veiklos ekonominiai rezultatai.**
- Manytina, kad, **siekiant saugiai vairuoti A1 kategorijos motociklus, būtina turėti specifinių teorijos žinių ir praktinio vairavimo įgūdžių ir gebėjimų**, susijusių su motociklininkų apsaugos priemonėmis (pirštinių, batų, drabužių ir saugos šalmų naudojimas), važiuojančiųjų motociklu matomumu kitiems eismo dalyviams, rizikos veiksniais (pavyzdžiui, slidūs kanalizacijos šuliniai dangčiai, kelio horizontalusis ženklavimas ir pan.), motociklų eismo ypatumais ir valdymo subtilybėmis, **kurių neįgyjama gaunant teisę vairuoti B kategorijos transporto priemones.** Dėl šių priežasčių **teorijos ir praktikos mokymasis bei egzaminų laikymas yra itin svarbūs eismo saugumui užtikrinti.**

5. Derinimas: Nutarimo projektas **suderintas** su Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Policijos departamentu, VĮ „Regitra“, Lietuvos transporto saugos administracija, Nutarimo projektui pritarė Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacija.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė teikia pastabas ir pasiūlymus.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos, tačiau atitinka 331.6 papunkčio nuostatas dėl deramo dėmesio skyrimo eismo saugumui užtikrinti.

7. Dalykinio vertinimo išvada: Siūlyčiau atnaujinti Projekte nurodytą statistiką apie žuvusiuosius keliuose – įrašyti 2019 metų duomenis.

Siūloma Projektą teikti svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Arvydas Nevas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt